accidentales et modi liberæ discussioni sub directione Ecclesiæ relinquuntur. Porro omnes eodem sensu admittunt dogmata definita. Ergo, etc.

PROPOSITIO SECUNDA.

Ecclesia Romana vere est sancta.

Prob. miraculis, zelo propagationis et conversione errantium.

1° *Miraculis.* Negari enim non potest Ecclesiam Romanam esse sanctam, si series miraculorum vere divinorum in ea semper exstiterit, quia repugnat Deum miraculis societatem minime sanctam ita confirmare : at in Ecclesia Romana semper fuit series, etc. Protestantes enim, qui revelationi adhærent, tria priora sæcula libenter nobis concedunt, et fatentur nobiscum doctrinam Christi per tria hæc sæcula ope miraculorum fuisse propagatam : atqui non minus certa in sequentibus sæculis existunt miracula in sinu Ecclesiæ Romanæ peracta : habemus namque in quarto sæculo miracula S. Antonii apud S. Athanasium, miracula S. Martini apud Sulpicium Severum; in quinto sæculo, testatur S. August., l. 22 de Civitate Dei, c. 8, se Mediolani et Carthagine propriis oculis plura conspexisse miracula; in septimo, octavo et nono sæculo, miracula in Historia Ecclesiastica *Fleury* consignata, quæ ad cultum sanctarum imaginum contra Iconoclastas commendandum peracta sunt, v. g., l. 43, n. 40; decimo sæculo, miracula in gratiam præsentiæ realis, apud S. Bernardum de vita S. Malachiæ; in undecimo et duodecimo sæculo, habemus miracula ipsius S. Bernardi coram infinitis testibus patrata, ita ut in historia hujus sæculi nihil habeatur certius; demum in ultimis Ecclesiæ sæculis, multa in sinu Ecclesiæ Romanæ patrata sunt miracula a S. Francisco Xaverio, a S. Carolo Borromæo, a S. Francisco Salesio, a S. Vincentio a Paulo, etc. Atqui hæc miracula sunt certa; illa enim miracula ut certa haberi

debent, quæ omnibus gaudent conditionibus quibus certissima historiæ facta constant : atqui talia sunt quæ modo retulimus miracula aliaque similia; sunt enim facta sensibilia, publica, omnibus obvia; a multis referuntur auctoribus fide dignissimis, qui sæpe fuerunt testes non tantum coævi, sed oculati, qui adversarios in testimonium advocant; ad eorum fulgorem conversæ sunt gentes, in eorum memoriam publica erecta sunt monumenta; plurima ex illis strictissimo examini Sedis Apostolicæ, quod ante solemnem sanctorum canonizationem fieri solet, subjecta sunt. Serio attendant protestantes, et fateri cogentur prædicta miracula esse certissima. Quidam ex ipsis, ut *Kæmpfer* et *Tavernier*, laudabiliter de miraculis S. Francisci Xaverii locuti sunt. Porro hæc miracula probant Ecclesiam Romanam esse sanctam : illa enim, præcipue quæ fiunt ad tumulos defunctorum, ostendunt evidenter eos esse sanctos, ac proinde sanctam esse Ecclesiam cui adhærebant. Ergo. Videantur *Bened. XIV*, de Canoniz. Sanct. l. 4, part. 1, et P. *Perrone*, de Miraculis, prop. 2.

2° *Zelo propagationis.* Testatur enim historia Ecclesiastica Romanam Ecclesiam in cunctis ætatibus et ubique novos filios semper Christo peperisse. Sic variis temporibus ad Christum adduxit Anglos, Francos, Germanos, Suetas aliosque populos; sic vastissimas fundavit ecclesias in America, florentissimas creavit missiones fere in omnibus Asiæ regnis; multos semper habuit viros spiritu Apostolico repletos, qui per cunctas orbis partes fidem divinam sudoribus et immensis laboribus plantatam, sanguine suo confirmarunt : et, quod sane mirum est, ex omnibus sectis christianis, sola Ecclesia Romana hunc zelum vere apostolicum indesinenter servavit. Hodierni protestantes catholicos imitari voluerunt; suas etiam habent missiones, et ingentes pecuniæ summas expendunt ut sacram Scripturam in linguas vulgares conversam, per omnes gentes spargant; verum missionarii eorum zelum, pietatem, sui abnegationem aliasque virtutes heroicas quæ in missionariis catholicis relucent, nondum exhibuerunt, nec miracula unquam patraverunt, nec Christianos

doctrina recte imbutos, fide stabiles et opere perfectos genuerunt. Atqui Deus permittere non potest ut societas non sancta, schismatica, vel hæretica, sola jugiter impleat munus Evangelium prædicandi. Unde merito dici potest cum Hugone a S. Victore, l. de Trinitate : « Domine, si error est, a teipso decepti sumus; ista enim » in nobis tantis signis et prodigiis confirmata sunt, et » talibus quæ non nisi per te fieri possunt. » Ergo, etc. Vide *Appel à la raison, etc., ch.* 12; Card. *Wiseman, Controv. cathol. conf.* 6 *et* 7.

3° *Conversione errantium.* Adeo quippe sancta et divina judicatur Ecclesia Romana, ut nonnulli homines qui rem maturiori examini subjiciunt, cupiditates refrenare intendunt, sanctius vivere cupiunt, et, in periculo constituti, salutem æternam diligentius inquirunt, ex aliis sectis quotidie ad eam confugiant : et contra, si paucos aliquoties ab Ecclesia Romana ad alias sectas confugere videamus, illi sunt, saltem ordinarie, qui mundi illecebris illecti, libidinibus subjecti, liberius vivere sibi proponunt, v. g., monachi disciplinæ impatientes, presbyteri uxorem ducere volentes, etc.; omnes igitur persuasum habent Ecclesiam Romanam cæteris societatibus christianis sanctitate præcellere. Ergo, denique, etc.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Multi errores in Ecclesia Romana docentur, multæ superstitiones in ea existunt. Ergo.

R. 1°. *Nego ant.* Nam 1° doctrina Ecclesiæ Romanæ nullam subiit mutationem et Apostolica est, ut infra probaturi sumus. 2° In diversis theologiæ Tractatibus ostenditur præfatas superstitiones toties a protestantibus nobis objectas, mera esse figmenta nullis rationibus innixa. Unde doctor *Léo*, superius citatus, ipse agnoscit se frustra quæsiisse superstitiones catholicis attributas, et nunquam reperire potuisse Ecclesiam Romanam talem qualem fingunt protestantes. (*Univers*, 4 *fév.* 1853.)

Sic ergo ratiocinamur adversus protestantes : Doctrina

Ecclesiæ Romanæ non est evidenter falsa aut impia; in illius gratiam vero existunt miracula nullis miraculis oppositis impugnata; hæc igitur miracula veniunt a Deo, juxta regulam quam in Tractatu *de Vera Religione* dedimus. Porro Deus miraculis confirmare non potest doctrinam quæ non est sancta. Ergo.

R. 2°. *Negari possunt consequens et consequentia.* Errores enim et superstitiones de quibus hic agitur, saluti non officiunt, juxta protestantium principia : ergo non impediunt quin illa Ecclesia sit sancta.

Obj. 2°. Miracula superius allata forte mera sunt mendacia aut dæmonum præstigia; ergo non probant sanctam esse, etc.

R. Nego ant. Hæc enim miracula tam certo probantur quam facta historica, quam miracula Christi et Apostolorum : atqui protestantes non concedunt miracula Christi et Apostolorum fuisse mendacia aut dæmonum præstigia; contendunt e contra, illorum ope, divinitatem religionis christianæ clare demonstrari : ergo *a pari.*

Obj. 3°. Concilium Trid. sess. 25, *de Invocatione Sanctorum,* prohibuit ne nova deinceps admitterentur miracula, aut susciperentur sanctorum reliquiæ, nisi recognoscente et approbante episcopo : ergo ex una parte sanctitas Ecclesiæ per miracula astruitur et ex altera parte miracula per Ecclesiam probantur : sicque circulus vitiosus instituitur.

R. Nego conseq. Nullo modo enim concilium Trident. sibi proposuit adimere miraculis vim quam naturaliter habent probandi veram esse doctrinam in cujus gratiam patrantur, sed præcavere voluit superstitiones, et impedire ne falsa miracula aut falsæ reliquiæ pro veris admitterentur : at talis agendi ratio est prudens et sapiens : ergo.

Præterea, fatemur Ecclesiam per miracula et miracula per Ecclesiam probari posse, et tamen dicimus nullum tunc institui circulum vitiosum. Si enim auctoritas Ecclesiæ nobis probanda sit adversus incredulos, ope miraculorum illam demonstramus; si controversia nobis in-

stituenda sit cum adversariis auctoritatem Ecclesiæ admittentibus, merito dicere possumus hæc aut illa miracula absque ullo examine rejicienda esse præcise quia Ecclesiæ auctoritati adversantur, vel admittenda quia ut vera ab Ecclesia agnoscuntur : porro concilium Trident. tulit decretum pro catholicis qui Ecclesiæ auctoritati adhærent : ergo.

Eo sensu intelligendus esse videtur S. Aug. qui Donatistas mirabilia jactantes deridet, affirmatque, *lib. de Unitate Ecclesiæ*, c. 19, causam catholicorum et hæreticorum non ex miraculis, sed ex Scripturis esse dijudicandam; clare enim demonstrat ex Scripturis illos non esse veram Ecclesiam : ergo merito concludit eorum mirabilia esse mendacia vel dæmonum præstigia. Potuit etiam ab isto argumentandi genere consulto abstrahere, et illos schismaticos ex solis Scripturis quas admittebant confutare : inde non sequitur S. Aug. credidisse sanctitatem Ecclesiæ per miracula probari non posse.

Obj. 4°. Narrat Socrates historicus, lib. 7, c. 17, quemdam Paulum episcopum Novatianum evidens miraculum patrasse : ergo miracula etiam ab hæreticis patrari possunt, ac proinde non probant sanctam esse Romanam Ecclesiam.

R. Nego conseq. Nam 1° Socrates plurima refert facta quæ saltem dubia judicantur. 2° Novatianis ordinarie nimis favet in historia sua. 3° Etiamsi verum esset miraculum quod refert, nobis non noceret; nam, juxta ipsius narrationem, Paulus miraculum illud operatus est coram Judæo qui baptisma Christi deridebat : in gratiam igitur religionis christianæ, vel alicujus puncti illius doctrinæ, non autem in gratiam schismatis Novati peractum est prodigium istud : porro non repugnat Deum operari miracula in gratiam suæ religionis per hæreticos aliosve doctores, sicut veram edidit prophetiam per Balaam : ergo.

Obj. 5°. Multo plures sunt peccatores in sinu Ecclesiæ Romanæ quam justi : ergo immerito dicitur sancta.

R. Nego conseq. Denominatio enim corporis moralis

non deducitur ex majori numero, sed ex parte quæ dominatur et excellentior reputatur : sic civitas dicitur opulenta, quamvis pauperum numerus longe sit major; sic homo dicitur vivere, licet plurima ipsius membra sint mortua : justi autem sunt pars nobilior Ecclesiæ : ergo propter illos Ecclesia merito dicitur sancta. Insuper vocatur sancta non tantum propter membra, sed ratione doctrinæ, ratione sacramentorum, ratione principii, ratione finis, ratione operationis Spiritus sancti per miracula manifestatæ. Ergo.

Similiter, quamvis in ea exstiterint laxiores casuistæ, falsi doctores et nonnulli mali pastores; quamvis aliquando reformatione indiguerint fideles quoad mores et disciplinam, nihilominus Ecclesia semper fuit sancta; nam hæc tribuenda sunt privatis, non vero Ecclesiæ quæ ea semper detestata est et reformare statuit. Ergo denique, etc.

In novissimis temporibus multæ narratæ sunt extraordinariæ sanationes quæ a multis habentur ut miraculosæ. Non inficiamur eas causæ supernaturali tribuendas esse, sed nolumus eas ut vera miracula publicari, nisi prius, ad mentem S. concilii Tridentini, consensus Episcopi post maturum examen accesserit, et, quod decretorium est, sententia Romani pontificis exquisita et obtenta fuerit.

PROPOSITIO TERTIA.

Ecclesia Romana est catholica.

Prob. Vera Ecclesia perpetuam et simultaneam habere debet catholicitatem : atqui hanc utramque catholicitatem habet Ecclesia Romana.

1° *Perpetuam.* Qualibet enim ætate Ecclesia Romana adversarios suos debellavit, ostendendo diffusionem suam ex una parte, et paucitatem illorum ex altera parte : semper dicta est catholica, hoc est proprium ipsius nomen a nulla alia secta usurpatum, quo ipsi protestantes eam designant. Ergo 1°.

2° *Simultaneam habet catholicitatem.* Ad hoc enim sufficit ut per magnam orbis partem sit diffusa et cæteras societates christianas diffusione sua vincat : atqui hæc duo certa sunt.

1° *Per magnam orbis partem diffusa est.* Dominatur enim in tota Italia, in Gallia, Hispania, Lusitania, Hungaria, Polonia, in media parte Germaniæ, Bohemiæ, Helvetiæ; septem ex octo habet partes (*sept millions sur huit*) in Hibernia, frequentes ecclesias in Anglia et Batavia, et innumeros fideles in cæteris Europæ partibus; in vastis Turcarum imperiis non paucæ inveniuntur Ecclesiæ Romano pontifici junctæ ; immensas et numerosas habet diœceses in America (22,177,000 *catholiques, dit M. de Humboldt, Revue protest.* t. I). In Asia usque ad imperium Sinense pervenit et multos ubique proselytas habet. Idem dicendum est de partibus Africæ habitatis. Denique in cunctis regionibus, moraliter loquendo, nota est, ipsiusque existunt sequaces. Unde sic : Illa Ecclesia legitime dici potest ubique moraliter diffusa, cujus dominatio non minus extenditur quam olim dominatio Nabuchodonosor, Alexandri, Romanorum, etc. : atqui dominatio Ecclesiæ Romanæ non minus extenditur, etc.

2° *Cunctas societates christianas sua diffusione vincit;* idque sub duplici respectu. Namque 1° aliæ societates in varias sectas sunt divisæ; singillatim sumptæ, non multum diffunduntur : Romana vero Ecclesia est una, et tamen ingentem hanc habet diffusionem quam descripsimus. 2° Sola Ecclesia Romana, inter universas societates christianas, ubique diffunditur, ubique plures aut pauciores habet sequaces. 3° Juxta D. *de Humboldt*, loco modo citato, in sola Europa 103,000,000 numerantur catholicorum, 52,000,000 tantum protestantium ex omnibus sectis, et 38,000,000 qui ritum Græcum sequuntur. Aliæ exhibentur supputationes ; v. g., *Malte-Brun, édit. de* 1847, t. VI, non de Europa tantum, sed de tota terra loquens, ait, cum dubio tamen, esse 150,000,000 catholicos, 65,000,000 protestantes; 60,000,000 græcos. Diversi etiam sunt numeri apud *Balbi.*

Ex his quoque probata manet assertio nostra. Ergo. Aliunde, etc. Ergo.

Idem probatur ex SS. Patribus quos supra retulimus ubi de catholicitate Ecclesiæ Christi : quando enim dicebant Ecclesiam Christi esse catholicam, de Ecclesia Romana loquebantur : igitur Ecclesia Romana tunc erat catholica. Atqui catholicitatem suam non amisit; nam, ex historia et ex præsenti religionis christianæ statu constat diffusionem Ecclesiæ Romanæ non fuisse imminutam ; si enim aliquas regiones amisit, alias acquisivit, solaque inter sectas christianas hoc privilegio gaudet, scilicet, quod ubique nota sit ac sectatores habeat : nullam societatem christianam æque diffusam, æque splendidam, æque universalem ac Ecclesiam Romanam ostendere possunt hæretici. Ergo. Vide Dissert. P. *Perrone* jam citatam.

Notandum est infantes in omnibus sectis valide baptizatos et adultos etiam valide baptizatos, errori materialiter tantum adhærentes, ad Ecclesiam Romanam pertinere : porro in hac sola classe immensa est multitudo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Vix quinta pars orbis religionem Romanam profitetur : ergo Ecclesia Romana legitime dici non potest catholica.

R. Nego conseq. Nam, sicut jam diximus, Ecclesia Romana merito dicitur catholica, si eamdem aut similem habeat extensionem ac habuerunt imperia Nabuchodonosor et Alexandri, cum hæc imperia dicta sint universalia : atqui revera extensio Romanæ Ecclesiæ comparari potest imperiis Nabuchodonosor et Alexandri; imo, comparatione facta, longe ea superat. Non solum enim in vastis regionibus dominatur, sed ubique nota est, ubique plus minusve fulget, ubique subditos habet, et sic ubique in animas vere dominatur. Et vero, non tam quærendus est numerus eorum qui religionem catholicam profitentur, quam spectanda ipsius diffusio; sicut enim sol lu-

cere non cessat, quia multi oculos aperire nolunt; sic et vera religio Christi seu Ecclesia catholica non desinit esse universalis, quia multi eam ubique fulgentem agnoscere et profiteri renuunt. Ergo.

Obj. 2°. Mahumetana religio magis diffusa est quam Ecclesia Romana : ergo catholicitas Ecclesiæ Christi debita, Ecclesiæ Romanæ non competit.

R. 1°. *Nego ant.* Mahumetani enimin varias dividuntur sectas, quæ seorsim sumptæ, non multum diffunduntur, et certe diffusionem Ecclesiæ Romanæ non superant; quinimo totus Mahumetismus simul coadunatus non est tam diffusus quam Ecclesia Romana; nam Ecclesia Romana sectatores habet in omnibus fere regionibus in quibus Mahumetismus existit, ibique nota est, dum Mahumetismus penitus ignoratur in infinitis regionibus in quibus Ecclesia Romana fulget vel dominatur. Ergo.

R. 2°. *Nego conseq.* Notarum enim veræ Ecclesiæ proprius finis non est illam a societatibus infidelium, sed ab aliis societatibus christianis distinguere; in Tractatu nostro præcedenti demonstravimus solam religionem christianam esse veram : nulla nunc igitur instituenda est comparatio inter veram Ecclesiam et quamcumque religionem antichristianam. Ergo.

PROPOSITIO QUARTA.

Ecclesia Romana vere est Apostolica ratione doctrinæ.

Prob. Ecclesia Romana est Apostolica ratione doctrinæ, si doctrinam Apostolorum integram retineat : atqui Ecclesia Romana, etc. Doctrinam enim Apostolorum integram retinet, si talis sit ejus constitutio, ut quælibet mutatio in ipsius doctrina fuerit impossibilis : atqui talis est constitutio Ecclesiæ Romanæ, ut, etc. Nam, ex ipsius constitutione, omnes quæstiones auctoritate traditionis dirimuntur, et quod omne dubium eliminat, Petro ejusque successoribus, usque ad consummationem sæculi,

promisit Christus fidem ejus nunquam esse defecturam : Petro ipsum confirmaturum esse fratres suos episcopos qui super gregem suum positi sunt, veræ doctrinæ christianæ custodes. *Nihil innovetur nisi quod traditum est*, aiebat S. Papa Stephanus ad B. Cyprianum. « Id verius quod » prius, id prius quod ab initio, id ab initio, quod ab » Apostolis. » Tert. adversus Marc. lib. 4, cap. 5. Nunc pariter hæc sunt principia quæ universim sequuntur Episcopi : his autem positis, impossibile est aliquam fieri mutationem in doctrina Ecclesiæ.

Et vero, si qua hujusmodi mutatio serperet, vel modo sensibili, vel modo insensibili : atqui neutrum dici potest.

1° *Non modo sensibili*, propter rationem jam expositam; aliunde, assignari posset articulus circa quem mutatio contigisset, quo tempore grassari cœpisset, ubinam primum obtinuisset, quis illius auctor, quo nomine appellatus, qua patria oriundus, cujus instituti professor, qua arte, qua audacia præditus, ut fidem antiquam corrumpere voluisset et potuisset : attamen nihil horum invenitur nec a protestantibus citatur : ergo 1°.

2° *Non modo insensibili.* Nam tunc dicendum foret omnes fideles et eorum pastores, doctores et professores, prælatos regulares et sæculares, per orbem terrarum, easdem admisisse innovationes in gravissimis fidei punctis, ea credidisse ut dogmata a quibus abhorrebant, ea pro quibus sanguinem fundere parati erant tanquam figmenta rejecisse; atque hæc tam unanimiter contigisse, ut nullus contra ea insurrexerit, nullus hos errores refellerit, nullus pastor gregem sibi commissum ab illis præcavendum monuerit, nullum concilium eos damnaverit, nullus apostata id objecerit; uno verbo, nullus exstiterit apud ecclesiasticos et laicos, doctos et indoctos, nobiles et plebeios, viros et mulieres, qui prioris doctrinæ memoriam retinuerit; nullus denique, in tota Ecclesia, qui hujusmodi mutationes adverterit. At nemo non videt quam talis suppositio sit absurda. Innumeræ enim exortæ sunt novitates ab Apostolis usque ad nos, et statim atque prodierunt, undique conclamatum est adversus eas. Novimus

earum auctores, epocham, progressus, adversarios aliasque circumstantias. Quomodo ergo tanti momenti mutationes ita contingere potuissent, ut nulla reliquissent vestigia? Ergo.

PROPOSITIO QUINTA.

Ecclesia Romana est Apostolica ratione ministerii.

Prob. Duæ requiruntur conditiones ut Ecclesia sit Apostolica ratione ministerii, scilicet, 1° successio pastorum non interrupta, 2° legitima missio; atqui illæ conditiones in Ecclesia Romana inveniuntur.

1° *Successio pastorum non interrupta.* Nam, sicut S. Irenæus, Tertul., S. Aug., S. Optatus aliique demonstrabant Ecclesiam Romanam suo tempore esse apostolicam, numerando ejus pontifices a B. Petro sine interruptione sibi succedentes, similiter et nos ostendimus eamdem pontificum seriem usque ad Pium IX perseverasse; cæteræ Ecclesiæ cum Ecclesia Romana unitæ, continuam seriem pastorum a primo fundatore descendentium et pontifici Romano communione junctorum pariter habent: unde sic exclamat *Bossuet*, *Discours sur l'histoire universelle*, 2e *part. chap.* 31 :

« Quelle consolation aux enfants de Dieu! mais quelle » conviction de la vérité, quand ils voient que d'Innocent XI, qui remplit aujourd'hui si dignement le premier siége de l'Eglise, on remonte sans interruption » jusqu'à S. Pierre, établi par Jésus-Christ Prince des » Apôtres : d'où, en reprenant les pontifes qui ont servi » sous la Loi, on va jusqu'à Aaron et jusqu'à Moïse, de » là jusqu'aux Patriarches et jusqu'à l'origine du monde! » Quelle suite! quelle tradition! quel enchaînement merveilleux! Si notre esprit, naturellement incertain, et » devenu par ses incertitudes le jouet de ses propres raisonnements, a besoin, dans les questions ou il y va du » salut, d'être fixé et déterminé par quelque autorité certaine, quelle plus grande autorité que celle de l'Eglise » catholique, qui réunit en elle-même toute l'autorité des

» siècles passés, et les anciennes traditions du genre hu» main jusqu'à sa première origine! » Ergo 1°, etc.

2° *In Ecclesia Romana legitima existit missio.* Omnes enim illius pastores alii ab aliis sine interruptione descendunt: nulli agnoscuntur successores alicujus pastoris, nisi legitime mittantur. Quicumque talem non habuerunt missionem, semper reputati sunt schismatici et omni jurisdictione destituti. Unde hæc verba Christi: *Sicut misit me vivens Pater, et ego mitto vos*, quotidie in Ecclesia Romana ad praxim reducuntur; sicque missio Apostolis divinitus concessa usque ad nos pervenit. Ergo 2°, etc. Aliunde, etc. Ergo Ecclesia Romana est Apostolica ratione ministerii.

Propterea nullo particulari nomine designatur, sed vocatur semper Ecclesia Christi, vel Ecclesia catholica: ipsi protestantes eam aliter designare jam non audent. Contra vero, aliæ societates christianæ proprio fundatoris nomine appellantur, quidquid eorum defensores ad id impediendum dixerint et tentaverint. Sic designamus Lutheranos, Calvinistas, Zuinglios, etc., sicut olim appellati sunt Eutychiani, Nestoriani, Ariani, etc. Ergo illæ sectæ convincuntur initium habuisse, dum Ecclesia Romana nulla præ se fert mutationis indicia. Ergo denique, etc.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Defuncto pontifice Romano, nullus est qui legitimam missionem alteri conferre possit. Ergo.

R. Nego ant. Nam in Ecclesia Romana quædam a B. Petro vel a successoribus suis statutæ sunt regulæ ad modum successionis determinandum : qui juxta has regulas eligitur et instituitur, eo ipso legitimus sui prædecessoris creatur successor, et eamdem habet jurisdictionem, sicut principes qui aliis principibus juxta præscriptas regulas succedunt, eamdem habent auctoritatem civilem. Ergo.

Nulla autem est difficultas pro episcopis aliis episcopis

in ecclesiis particularibus succedentibus, semper enim canonicam institutionem accipiunt : qui absque legitima institutione creantur, sunt *intrusi* et schismatici.

Obj. 2°. Sedes Romana, ab anno 1378 ad annum 1429, inter duos aut tres pontifices fuit dilacerata : ergo series pontificum fuit interrupta.

Antequam respondeamus, quædam facta breviter sunt referenda. Clemens V, ex Archiepiscopo Burdigalensi summus pontifex creatus anno 1305, post diversa per Galliam itinera venit Avenionem anno 1308, ibique mansit; successores ejus Joannes XXII, Benedictus XII, Clemens VI, Innocentius VI, Urbanus V et Gregorius XI, omnes origine Galli, manserunt etiam Avenione; hanc urbem ejusque territorium Clemens VI emit, anno 1348, a Joanna, Provinciæ comitissa et Neapolis regina : cum autem Gregorius XI Romam ivisset, anno 1376, ibi mortuus est die 5 februarii 1378.

Tunc Romani, magna concitata turba, vehementer petierunt a cardinalibus ut Papam ex Roma vel saltem ex Italia oriundum constituerent. Cardinales vero, numero sexdecim præsentes, contra hujusmodi violentiam profitentes, juxta plures auctores (vide *Histoire de l'Église gallicane*, et *Fleury*), Bartholomæum Prignano, archiepiscopum Bariensem in Apulia, elegerunt, qui nomen Urbani VI sumpsit. Deinde, æstimantes se ab illo quibusdam verbis et agendi ratione fuisse offensos, primo Anagniam, postea Fundum abierunt, et quinque menses post electionem ejusdem Urbani, publice contestati sunt se non fuisse liberos, palam affirmarunt Urbani electionem fuisse nullam, novum elegerunt papam Robertum, cardinalem Genevensem, qui dictus est Clemens VII. Hic venit Avenionem ibique sedem suam fixit. Ut legitimus pontifex Romanus agnitus est in Gallia, Hispania, Scotia, Sicilia et in Cypro. Petrus de Luna, sub nomine Benedicti XIII, ei successit anno 1394, depositus fuit in concilio Pisano anno 1408, deinde in concilio Constantiensi anno 1417 : at nihilominus dignitati suæ renuntiare constanter recusavit, licet ab omnibus derelictus;

mortuus est anno 1424 : duos solummodo habebat cardinales, quibus prope mortem constitutus jussit ut post se alterum eligerent Papam; elegerunt reipsa Ægydium *Mugnos*, dictum Clementem VIII, qui pontificatus insignia anno 1429 abdicavit.

Urbanus VI, ex sua parte, successores habuit Romæ, Bonifacium IX, Innocentium VII, Gregorium XII, qui depositus fuit in concilio Pisano.

Alexander V, in concilio Pisano electus, successorem habuit Joannem XXIII, qui, in concilio Constantiensi anno 1414 depositus, summo pontificatui renuntiavit. Idem fecit Gregorius XII. Martinus V, durante concilio, fuit electus et confirmatus : universus orbis Christianus eum ut legitimum B. Petri successorem habuit et post cessionem Clementis VIII nullus amplius exstitit competitor, sicque finem habuit magnum Occidentis schisma, saltem post annos 51 et probabilius post annos 39, siquidem Benedictus XIII nullo modo haberi potuit ut Papa a die quo iterum depositus fuit in concilio Constantiensi et ab omnibus derelictus. Vide *Baron. Contin. Rayn.* t. XVII; *Palma, Prælect. hist. eccl.* t. II, p. 429. His descriptis :

R. Nego conseq. Nam 1° etsi auctoritas utriusque contendentis dubia fuerit, unus tamen coram Deo legitimus erat B. Petri successor, atque series successionis in eo perseverabat, et alter nihilominus jurisdictionem necessariam habebat, juxta leges Ecclesiæ, scilicet, propter titulum coloratum et errorem communem. 2° Quamvis concederetur nullum ex diversis contendentibus legitimum fuisse Pontificem, non ideo series successionis proprie fuisset interrupta; non magis enim hic defectus ministerio Apostolico nocere potuisset, quam vacatio sedis per plures annos legitimæ successioni nocet. 3° Ecclesia, tanquam societas perfecta usque ad finem sæculorum permansura in quocumque casu existat, sufficientem habet potestatem ad sui conservationem et gubernationem : ergo, ubi plures sunt Pontifices dubii et contendentes, eos deponere, vel abnegationem pontificatus ab eis exigere, et alium rite constituere potest. 4° Omnibus conten-

dentibus semel defunctis, aut voluntarie abdicantibus, jus novum Pontificem constituendi remansit in Ecclesia : ergo qui ab omnibus ecclesiis tunc fuit agnitus legitimus erat B. Petri successor; proindeque magnum Occidentis schisma seriem successionis Pontificum in sede Romana non disrupit.

Quæri potest an lugendum illud schisma Occidentis unitati regiminis Ecclesiæ nocuerit.

Ad solvendam hanc quæstionem notandum est duplicem distingui posse regiminis Ecclesiæ unitatem; unam essentialem et alteram accidentalem. Unitas essentialis in eo consistit ut omnes idem principium regiminis, eamdem auctoritatem controversiarum fidei judicem agnoscant, et quamdam generalem communionem secum habeant : unitas vero quæ dici potest accidentalis, in eo sita est ut omnes admittant eosdem auctoritatis depositarios.

Lugendum Occidentis schisma unitati essentiali non nocuit, si coram Deo catholici non fuerint divisi : atqui catholici coram Deo non fuerunt divisi; omnes enim credebant unicum esse B. Petri legitimum successorem, necessariam esse erga illum subjectionem; omnes illum venerari intendebant, sed alii hunc, alii illum arbitrabantur legitimum, sicque in solo facto dividebantur. Nihil charius ipsis erat, nihil ardentius exoptabant quam ut, illa divisione exstincta, pax restitueretur Ecclesiæ. Omnes igitur sedi Romanæ adhærebant, idem principium regiminis, eamdem auctoritatem controversiarum fidei et morum judicem agnoscebant, quamdam generalem secum habebant communionem; sed non sibi consentiebant circa actuales veræ auctoritatis depositarios. Hæc autem dissensio nocebat tantum unitati exteriori seu accidentali, quæ, Deo sic permittente, interrumpi potest per tempus cujus durationem possibilem assignare non valemus, sicut sedes Romana per plures annos vacare potest.

Tempore magni schismatis, veri catholici futurum exspectabant Pontificem certum cui parati erant obedire.

Interea ei adhærebant quem judicabant probabilius legitimum, cæteros non damnantes.

Cum difficillimum erat determinare quisnam ex contendentibus legitimus esset, tunc dabatur error communis circa titulos pastorum : porro ubi est error communis, Ecclesia, ex jure canonico, supplet jurisdictionem in eis qui habent titulum coloratum : ergo in utraque parte sufficiens erat jurisdictio ad sacramenta Ecclesiæ valide ministranda; sicque schisma saluti populi non nocebat. Revera plures simul exstiterunt sancti, nunc canonizati, in communionibus oppositis, scilicet sancta Catharina Senensis in communione pontificis Romani, et S. Vincentius Ferrarius in communione pontificis Avenionensis. Ergo denique, etc.

COROLLARIUM.

Ex huc usque dictis efformari potest argumentum quo unusquisque veram Ecclesiam ab aliis societatibus christianis secernere possit : sic enim argumentari posset, v. g., contra Lutheranos : Vera Ecclesia semper catholica ac visibilis esse debuit : atqui vestra societas ante Lutherum non existebat, nec illius nomen fuerat auditum in mundo : ergo non estis vera Ecclesia. Quælibet secta ab Ecclesia Romana separata eodem argumento similiter confutari potest; nulla enim est secta cujus assignari non possit auctor, tempus, progressus, etc., dum, e contra, Ecclesiæ Romanæ origo evidenter ad Apostolos ascendit, et nullum in ea mutationis signum percipi potest. Ergo.

Quanta ergo claritate fulget undique veritas sanctæ Ecclesiæ Romanæ! Gratitudinis nec non admirationis sensu perfusi ex intimis præcordiis exclamemus cum illustrissimo *Bossuet :*

« Sainte Église Romaine, mère des églises et mère de » tous les fidèles, Église choisie de Dieu pour unir ses » enfants dans la même foi et dans la même charité, » nous tiendrons toujours à ton unité par le fond de nos » entrailles. Si je t'oublie, Église Romaine, puissé-je » m'oublier moi-même ! que ma langue se sèche, et de-

» meure immobile dans ma bouche, si tu n'es pas tou-
» jours la première dans mon souvenir ; si je ne te mets
» pas au commencement de tous mes cantiques de ré-
» jouissance ! (*Sermon sur l'unité de l'Église.*)

Iisdem ferme verbis sic se exprimit *Fénelon* : « O
» Église Romaine ! ô cité sainte ! ô chère et commune
» patrie de tous les Chrétiens ! Il n'y a en Jésus-Christ ni
» Grec, ni Scythe, ni barbare, ni Juif, ni gentil ; tout est
» fait un seul peuple dans votre sein, tous sont conci-
» toyens de Rome, et tout catholique est Romain. La voilà
» cette grande tige qui a été plantée de la main de Jésus-
» Christ. Tout rameau qui en est détaché se flétrit, se
» dessèche et tombe. O mère ! quiconque est enfant de
» Dieu, est aussi le vôtre ; après tant de siècles vous êtes
» encore féconde. O épouse, vous enfantez sans cesse à
» votre époux dans toutes les extrémités de l'univers.
» Mais d'où vient que tant d'enfants dénaturés mécon-
» naissent aujourd'hui leur mère, s'élèvent contre elle
» et la regardent comme une marâtre ? d'où vient que son
» autorité leur donne tant d'ombrage ? Quoi ! le sacré lien
» de l'unité, qui doit faire de tous les peuples un seul
» troupeau, et de tous les ministres un seul pasteur, se-
» rait-il le prétexte d'une funeste division ?.....

» O Église d'où Pierre confirmera à jamais ses frères,
» que ma main droite s'oublie, si je vous oublie jamais !
» Que ma langue se sèche et devienne immobile, si vous
» n'êtes pas jusqu'au dernier soupir de ma vie le prin-
» cipal objet de ma joie et de mes cantiques ! » (*Histoire de Fénelon, liv.* 8, *n.* 16.)

PARS SECUNDA.

DE AUCTORITATE ECCLESIÆ.

In ea parte dicemus 1° de auctoritatis existentia et qualitate ; 2° de illius subjecto, seu de iis in quibus re-

sidet ; 3° de modo quo exerceri debet ; 4° de ejus objecto, id est de iis circa quæ versatur.

CAPUT PRIMUM.

DE AUCTORITATIS ECCLESIÆ EXISTENTIA ET QUALITATE.

Christus dixit Apostolis eorumque successoribus : *Euntes docete omnes... docete eos servare omnia quæcumque mandavi vobis* (Matth. XXVIII, 19 et 20). Omnia ergo quæ docuit Christus semper docenda sunt in vera ipsius Ecclesia ; cum autem ratione constitutionis mentis humanæ necesse sit ut frequenter nascantur dubia circa res credendas aut faciendas, huic malo Christus sapientissimus providere debuit, dando regulam tutissimam, omnibus proportionatam, ad dirimenda dubia seu instituendo judicem cui competat jus dubia solvendi et cunctas fidei controversias dirimendi.

His præmissis, sequentes statuemus propositiones.

PROPOSITIO PRIMA.

In Ecclesia existere debet supremus controversiarum fidei et morum judex.

Prob. 1° *ex Scriptura sacra.* Matth. XVIII, 17 : *Dic Ecclesiæ ; si... Ecclesiam non audierit,* etc. Hæc verba supponunt existere in Ecclesia judicem qui controversias dirimat. B. Paulus, Tit. III, 10 : *Hæreticum hominem, post unam et secundam correptionem, devita.* Porro hæreticus devitari non potest nisi cognoscatur, nec cognosci nisi talis manifestetur ; ergo.

Prob. 2° *ex traditione.* Constat enim semper et ubique